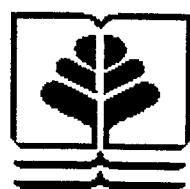

٣٣٨٤٩

دانشگاه مازندران
دانشکده علوم پایه

عنوان:

اکسایش الکلها، محافظت زدایی و اکسایش مستقیم ترکیبات
دارای گروههای عاملی محافظت شده توسط واکنشگر
۲-۶-دی گربوکسی پیریدینیوم کلرو کرومات

۱۳۸۱ / ۰۵ / ۳۰

برگه اسناد

أساتید راهنمای:

دکتر محمود تاجبخش
دکتر رحمان حسینزاده

نگارش

سید محمد یزدانی نیاکی

تیر ۱۳۸۱

۶۴۹

بِهِ نَحْمَ خَدَوْنَد بَخْشَنْدَه مَهْرَان

اللَّهُمَّ أَكْبِرْهَا أَكْبَارَهَا تَعْلَمُ لِيَوْمَ الشِّيْدَمْ لَدَنْهُمْ اللَّهُمَّ

وَوَأَكْبِرْهَا أَكْبَارَهَا تَعْلَمُ لِيَوْمَ الشِّيْدَمْ لَدَنْهُمْ اللَّهُمَّ

بِلَى إِنْ هَذَا كَيْفَيْسَعُكَهُمْ اللَّهُمَّ كَيْفَيْسَعُكَهُمْ

بِلَى إِنْهُمْ لَمْ يَعْلَمُوا مَنْ لَيَوْمَ الشِّيْدَمْ كَيْفَيْسَعُكَهُمْ

«بسمه تعالیٰ»

دانشگاه مازندران
معاونت آموزشی
تحصیلات تکمیلی

«ارزشیابی پایان نامه در جلسه دفاعیه»

دانشکده علوم پایه

نام و نام خانوادگی: محمد یزدانی نیاکی شماره دانشجویی: ۷۸۵۲۴۷۹۰۷
رشته تحصیلی: کارشناسی ارشد سال تحصیلی: ۸۰-۸۱
قطع: شیمی آلی

عنوان پایان نامه: اکسیداسیون الكل ها و محافظت زدایی مستقیم تراهید روپیرانیل اترسلیل اترها
- اکسیم ها استال ها و کتال ها

تاریخ دفاع: سه شنبه ۸۱/۴/۴ ساعت ۱۰ صبح

نمره پایان نامه به عدد: ۱۹/۷

نمره پایان نامه به حروف: نو روز ده سه تاریخ همدم

هیأت داوران

امضاء

آقای دکتر رحمن حسینزاده

استاد راهنما:

آقای دکتر محمود تاجبخش

استاد راهنما:

امضاء

آقای دکتر مجید موسوی

استاد مدعو:

امضاء

آقای دکتر منصور لکورج

استاد مدعو:

امضاء

آقای دکتر یعقوب صرافی

ناینده تحصیلات تکمیلی:

تقدیم به روح پدرم که برگهای زندگی اش پژمرد
تا غنچه جوانیم شکوفا گردد

تقدیم به مادرم که با اشک دل فراز و نشیب های
زندگی را برایم هموار نمود

تقدیم به دستان برادر
و چشمان خواهرم
بخاطر همه چیز

۹

تقدیم به او که در نیمه راه زندگی بال گشود
و همسفرم گردید

شایسته است صمیمانه ترین هر اقب سپاسگذاری خود را به حضور:

-جناب آقایان دکتر محمود تاج بخش و دکتر رحمان حسین زاده به پاس
آموخته هایم از ایشان و راهنماییهای ارزشمندشان در حین انجام پروژه

-جناب دکتر مجید هروی و دکتر منصور لکورج اساتید مدعو جلسه دفاعیه

-جناب دکتر صرافی نماینده تحصیلات تکمیلی در جلسه دفاعیه

-اساتید محترم دانشکده علوم پایه دانشگاه مازندران به پاس آموخته هایم از ایشان

- اساتید محترم دانشکده علوم پایه دانشگاه رازی کرمانشاه در دوره کارشناسی

-از دوستانم که همواره با محبتهاي صادقانه خویش مرا مورد لطف قرار داده‌اند

-پرسنل محترم و زحمتکش انتشارات، انبار مواد شیمیایی، شیشه گری و کتابخانه
انستیتو شیمی که از هر گونه همکاری با اینجانب دریغ نورزیدند

تقدیم نمایم.

سید محمد یزدانی نیاکی

۱۳۸۱/۴/۵

چکیده:

اکسایش الکلها، محافظت زدایی و اکسایش مستقیم گروههای عاملی در ستر ترکیبات آلی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. محافظت زدایی و اکسایش مستقیم تراهیدر و پیرانیل اترها و تری میل سیلیل اترها و همچنین محافظت زدایی اکسیمهای، استال‌ها و کاتالها و تبدیل آنها به ترکیبات کربونیل مربوطه تحت شرایط آبی اسیدی انجام می‌گیرد ولی هنوز روش‌های جدیدتر و ملایم تر مورد تقاضا می‌باشد. تلاش ما در این زمینه منجر به تهیه واکنشگری بنام ۶-۲ دی کربوکسی پیریدینیوم کلرو کرومات شده است.

در این گزارش ما نشان می‌دهیم که معرف ۲ و ۶-دی کربوکسی پیریدینیوم کلرو کرومات می‌تواند بطور موثری الکل‌ها، تراهیدر و پیرانیل اترها، تری میل سیلیل اترها، اکسیم‌ها و استال‌ها و کاتال‌های بتزیلیک و آلفاتیک را در حلحل استونیتریل، در دمای اتاق، زمان کوتاه واکنش، نسبت مولی پایین و راندمان بالا به ترکیبات کربونیل مربوطه تبدیل نماید. همچنین آلدیدهای در اثر اکسیداسیون مازاد به اسیدهای کربوکسلیک مربوطه تحت شرایط واکنش تبدیل نمی‌گردند. از مزیتهای این معرف پایداری آن در دمای محیط، تهیه آسان، راندمان بالای واکنش و استخراج ساده آن می‌باشد.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
	فصل اول
	بخش الف- اکسیداسیون الكل ها
۲	۱-۱- مقدمه ای بر اکسیداسیون
	۲-۱- اکسیداسیون الكل ها
۳	۱-۲-۱- اکسیداسیون الكل های نوع اول به آلدئید ها
۵	۲-۲-۱- اکسیداسیون الكل های نوع دوم به کتون ها
۵	الف) اکسیداسیون کاتالیستی
۶	ب) روش اوپنوار
۷	ج) واکنشگرهای کروم
	۳-۱- واکنشگرهای کروم (VI) جهت اکسیداسیون الكل های نوع اول و دوم در شیمی آلی:
۸	۱-۳-۱- آنیدرید کرومیک
۱۲	۲-۳-۱- کمپلکس پیریدین- کروم تری اکسید
۱۴	۳-۳-۱- پیریدینیوم کلرو کرومات (PCC)
۱۷	۴-۳-۱- پیریدینیوم کلرو کرومات جذب شده بر سطح جامد
۲۲	۵-۳-۱- ۲و ۲- بی پیریدینیوم کلرو کرومات (biPCC)

۲۴

۱-۳-۱- پیریدینیوم فلوئورو کرومات

۲۵

۱-۳-۲- آمونیوم کلرو کرومات جذب شده روی آلومینا

۲۶

۱-۳-۳-N- متیل پیریدینیوم کلرو کرومات جذب شده روی آلومینا

بخش ب- اکسیداسیون توی متیل سیلیل اترها و تراهیدروپیرانیل اترها

۲۹

۲- مقدمه

۳۰

۲-۱- تبدیل سیلیل اترها به ترکیبات کربونیل و هیدروکسی مربوط با عوامل مختلف کروم

۳۰

۲-۱-۱- واکنشگر جونز

۳۲

۲-۱-۲- توی اکسید کروم کثوردینه شده با پیریدین (واکنشگر کولیت)

۳۴

۲-۱-۳- پیریدینیوم کلرو کرومات

۳۴

۲-۱-۴- پیریدینیوم فلوئورو کرومات

۳۵

۲-۱-۵- تبدیل تراهیدروپیرانیل اترها و توی متیل سیلیل اترها به ترکیبات مربوطه

با ۳- کربوکسی پیریدینیوم کلرو کرومات در شرایط غیر آبی

۳۷

۲-۱-۶- تبدیل تراهیدروپیرانیل اترها و توی متیل سیلیل اترها به ترکیبات مربوطه

با توی اکسید کروم جذب شده روی آلومینا

۳۸

۲-۱-۷- ترکیبات دیگر کروم برای محافظت زدایی و اکسایش مستقیم سیلیل اترها

به ترکیبات کربونیل مربوطه

۳۸

۲-۲- تبدیل سیلیل اترها به ترکیبات هیدروکسی و ترکیبات کربونیل مربوطه با

توی فنیل متیل ترا فلورو بورات

۳۹

۲-۳-۲- تبدیل سیلیل اترها به ترکیبات کربونیل توسط دی متیل سولفو اکسید (DMSO)

۴۰

۴-۴- تبدیل تری متیل سیلیل اترها به ترکیبات کربونیل توسط نیترات آهن (III)

و مونتموریلونیت تحت تابش مایکروویو

۴۱

۵-۵- محافظت زدایی تراهیدروپیرانیل اترها و تری متیل سیلیل اترها توسط Sn-Pcat

۴۲

۶-۶- تبدیل تراهیدروپیرانیل اترها به الکل های مربوطه با لیتیم کلراید

۴۳

۷-۷- تبدیل تراهیدروپیرانیل اترها به الکل های مربوطه با Nafion-H

۴۴

۸-۸- تبدیل تراهیدروپیرانیل اترها به الکل های مربوطه با خاک مونتموریلونیت

بخش ج - اکسیداسیون اکسیم ها

۴۶

۳- مقدمه

۴۶

۱-۳- تبدیل اکسیم ها به ترکیبات کربونیل مربوطه با نمک های نیترونیم و نیتروزونیم

۴۸

۲-۲- تبدیل اکسیم ها به ترکیبات کربونیل مربوطه با دی اکسید منگنز فعال شده

۵۰

۳-۳- تبدیل اکسیم ها به ترکیبات کربونیل مربوطه توسط تری کلرید بیسموت

تحت تابش مایکروویو

۵۱

۴-۴- تبدیل اکسیم ها به ترکیبات کربونیل مربوطه با TBHP

۵۲

۵-۳- تبدیل مستقیم اکسیم ها به آلدئیدها و کتون ها توسط نیترات تالیم (III)

بخش دوم : بخش تجربی

۵۶

۴- اطلاعات عمومی

۵۷

۴-۱- روش عمومی تهیه الکلها از آلدئید مربوطه

۵۷

۴-۲- روش عمومی تهیه تراهیدروپیرانیل اترها

۵۸

۴-۳- روش عمومی تهیه تری متیل سیلیل اترها بوسیله کاتالیزور یون H^+ ثیت شده

روی سیلیکاژل

۵۹

۴-۴- روش عمومی تهیه اکسیم ها

۶۰

۴-۵- روش عمومی تهیه کتالها و استالها

۶۱

۴-۶- ستتر ۲ و ۶- دی کربوکسی پیریدینیوم کلروکرومات (2,6-DCPCC)

۶۲

۴-۷- حلالت اکسیدان در حلال های متداول آلی

۶۳

۴-۸- تبدیل بنزهیدرول به بنزوفنون بوسیله معرف (2,6-DCPCC) در حلال های مختلف

با نسبت مولی ۱:۱ اکسید به معرف

۶۴

۴-۹- تبدیل بنزهیدرول به بنزوفنون بوسیله معرف (2,6-DCPCC) در حلال استونیتریل

با نسبت های مولی مختلف

۶۵

۴-۱۰- تبدیل الکل های بنزیلیک به ترکیبات کربونیل مربوطه با واکنشگر (2,6-DCPCC)

۶۶

۴-۱۱- تبدیل الکل های آلفا- یک به ترکیبات کربونیل مربوطه با واکنشگر (2,6-DCPCC)

۶۷

۴-۱۲- تبدیل الکل های مزدوج غیر اشبع به ترکیبات کربونیل با واکنشگر (2,6-DCPCC)

۶۸

۴-۱۳- تبدیل روابطی بنزهیدرول به بنزوفنون در حضور سیکلوهگزانول با واکنشگر

(2,6-DCPCC)

۶۹

۴-۱۴- تبدیل روابطی بنزهیدرول به بنزوفنون در حضور ۲- فنیل اتانول با واکنشگر (2,6-DCPCC)

۷۰

۴-۱۵- تبدیل روابطی ۴- کلرو بنزیل الکل به ۴- کلرو بنزالدهید در حضور

سیکلوهگزانول با واکنشگر (2,6-DCPCC)

۷۱

۴-۱۶- تبدیل روابطی ۲- متوكسی بنزیل الکل به ۲- متوكسی بنزالدهید در حضور

۵-نونانول با واکنشگر (2,6-DCPCC)

۶۶ ۴-تبدیل بنزهیدرول تری متیل سیلیل اتر به بنزوفنون بوسیله معرف (2,6-DCPCC)

در حالاهای مختلف با نسبت مولی ۱:۱ اکسنده به معرف

۶۷ ۴-تبدیل بنزهیدرول تری متیل سیلیل اتر به بنزوفنون بوسیله

معرف (2,6-DCPCC) در حلال استونیتریل با نسبت های مولی مختلف

۶۸ ۴-تبدیل تری متیل سیلیل اترها به ترکیبات کربونیل مربوطه با واکنشگر (2,6-DCPCC)

۶۹ ۴-تبدیل رقابتی بنزهیدرول تری متیل سیلیل اتر به بنزوفنون در حضور

سیکلوهگزانول با واکنشگر (2,6-DCPCC)

۷۰ ۴-تبدیل رقابتی بنزهیدرول تری متیل سیلیل اتر به بنزوفنون در حضور

۲-فنیل اتانول با واکنشگر (2,6-DCPCC)

۷۱ ۴-تبدیل رقابتی تری متیل سیلیل اتر ۴-متوکسی بنزیل الکل به ۴-متوکسی

بنزالدهید در حضور ۵-نونانول با واکنشگر (2,6-DCPCC)

۷۲ ۴-تبدیل بنزهیدرول تراهیدرو پیرانیل اتر به بنزوفنون بوسیله معرف (2,6-DCPCC)

در حالاهای مختلف با نسبت مولی ۱:۱ اکسنده به معرف

۷۳ ۴-تبدیل بنزهیدرول تراهیدرو پیرانیل اتر به بنزوفنون بوسیله معرف (2,6-DCPCC)

در حالاهای مختلف با نسبت مولی ۱:۱ اکسنده به معرف

۷۴ ۴-تبدیل بنزهیدرول تراهیدرو پیرانیل اتر به بنزوفنون بوسیله معرف (2,6-DCPCC)

در حلال استونیتریل با نسبت های مولی مختلف

۷۵ ۴-تبدیل تراهیدرو پیرانیل اترها به ترکیبات کربونیل مربوطه با واکنشگر (2,6-DCPCC)

۷۶ ۴-تبدیل رقابتی بنزهیدرول تراهیدرو پیرانیل اتر به بنزوفنون در حضور سیکلوهگزانول

با واکنشگر (2,6-DCPCC)

۷۲-۴- تبدیل رقابتی بنزهیدرول تراهیدرو پیرانیل اتر به بنزوفنون در حضور ۲-فنیل اتانول

با واکنشگر (2,6-DCPCC)

۷۲-۴- ۲۸- تبدیل رقابتی تراهیدرو پیرانیل اتر ۴- متوكسی بنزیل الكل به ۴- متوكسی بنزالدیید

در حضور ۵-نونانول با واکنشگر (2,6-DCPCC)

۷۳-۴- ۲۹- تبدیل بنزالدیید اکسیم به بنزالدیید در حلال های مختلف با واکنشگر (2,6-DCPCC)

۷۴-۴- ۳۰- تبدیل بنزالدیید اکسیم به بنزالدیید بواسیله معرف (2,6-DCPCC) در حلال استونیتریل

با نسبت های مولی مختلف

۷۴-۴- ۳۱- تبدیل اکسیم های مختلف به ترکیبات کربونیل دار مربوطه با واکنشگر (2,6-DCPCC)

۷۴-۴- ۳۲- کوشش جهت تبدیل سمی کاربازون ها به ترکیبات کربونیل دار مربوطه با

واکنشگر (2,6-DCPCC)

۷۵-۴- ۳۳- کوشش جهت تبدیل فنیل هیدرازون ها به ترکیبات کربونیل دار مربوطه با

واکنشگر (2,6-DCPCC)

۷۵-۴- ۳۴- تبدیل رقابتی بنزالدیید اکسیم به بنزالدیید در حضور بنزالدیید سمی کاربازون با

واکنشگر (2,6-DCPCC)

۷۶-۴- ۳۵- تبدیل رقابتی ۲-متوكسی بنزالدیید اکسیم به ۲-متوكسی بنزالدیید در حضور

بنزالدیید سمی کاربازون با واکنشگر (2,6-DCPCC)

۷۶-۴- ۳۶- تبدیل رقابتی بنزالدیید اکسیم به بنزالدیید در حضور بنزالدیید فنیل هیدرازون با

واکنشگر (2,6-DCPCC)

۷۷-۴- ۳۷- تبدیل رقابتی ۲-متوكسی بنزالدیید اکسیم به ۲-متوكسی بنزالدیید در حضور

۴- کلرو بنتزالدئید فنیل هیدرازون با واکنشگر (2,6-DCPCC)

- ۷۷- ۳۸-۴- تبدیل بنتزالدئید استال به بنتزالدئید در حلال های مختلف با واکنشگر (2,6-DCPCC)
- ۷۸- ۳۹-۴- تبدیل بنتزالدئید استال به بنتزالدئید بواسیله معرف (2,6-DCPCC) در حلال استونیتریل

با نسبت های مولی مختلف

- ۷۸- ۴۰-۴- تبدیل استال هاوکتان ها به ترکیبات کربونیل دار مربوطه با واکنشگر (2,6-DCPCC)

بخش سوم: بحث و نتیجه گیری

- ۸۱- ۱-۵- هدف تحقیق
- ۸۱- ۲-۵- اطلاعات عمومی
- ۸۲- ۳-۵- تهیه مواد اولیه
- ۸۷- ۴-۵- تهیه واکنشگر ۲ و ۶-دی کربوکسی پیریدینیوم کلرو کرومات
- ۸۸- ۵-۵- ویژگیهای واکنشگر ۲ و ۶-دی کربوکسی پیریدینیوم کلرو کرومات
- ۸۸- ۶-۵- اکسیداسیون الکل ها
- ۸۹- ۱-۶-۵- انتخاب حلال مناسب برای اکسیداسیون الکل ها توسط معرف (2,6-DCPCC)
- ۹۰- ۲-۶-۵- تعیین نسبت مولی بهینه برای اکسیداسیون الکل ها توسط معرف (2,6-DCPCC)
- ۹۰- ۳-۶-۵- اکسیداسیون الکل های مختلف توسط معرف اکستنده
- ۹۲- ۷-۵- اکسیداسیون انتخابی الکل های بنتزیلیک به ترکیبات کربونیل مربوطه در حضور

الکل های آلیفاتیک

- ۹۴- ۵-۸- اکسیداسیون تری متیل سیلیل اترها
- ۹۴- ۱-۸-۵- انتخاب حلال مناسب برای اکسیداسیون سیلیل اترها توسط معرف

۹۵ - تعیین نسبت مولی بهینه برای اکسیداسیون سیلیل اترها توسط معرف

۹۶ - اکسیداسیون سیلیل اترهای مختلف توسط معرف اکستنده

۹۷ - اکسیداسیون انتخابی سیلیل اترهای بتزیلیک به ترکیبات کربونیل مربوطه در حضور

الکل های آلفاگاتک

۹۸ - اکسیداسیون ترا هیدرو پیرانیل اترها

۹۹ - انتخاب حلال مناسب برای اکسیداسیون ترا هیدرو پیرانیل اترها توسط معرف

2,6-DCPCC

۱۰۰ - تعیین نسبت مولی بهینه برای اکسیداسیون ترا هیدرو پیرانیل اترها توسط معرف

۱۰۱ - اکسیداسیون ترا هیدرو پیرانیل اترهای مختلف توسط معرف اکستنده

۱۰۲ - اکسیداسیون انتخابی ترا هیدرو پیرانیل اترهای بتزیلیک به ترکیبات کربونیل مربوطه در

حضور الکل های آلفاگاتک

۱۰۳ - محافظت زدایی اکسیم ها

۱۰۴ - انتخاب حلال مناسب برای محافظت زدایی اکسیم ها توسط معرف

۱۰۵ - تعیین نسبت مولی بهینه برای محافظت زدایی اکسیم ها توسط معرف

۱۰۶ - اکسیداسیون اکسیم های مختلف توسط معرف اکستنده

۱۰۷ - اکسیداسیون انتخابی اکسیم های بتزیلیک به ترکیبات کربونیل دار مربوطه در حضور

سمی کاربازون

۱۰۸ - اکسیداسیون انتخابی اکسیم های بتزیلیک به ترکیبات کربونیل دار مربوطه در حضور

فنیل هیدرازون ها